

ДОРОЖНЯ КАРТА ЗАКОНОПРОЄКТІВ

В СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РФ ПРОТИ УКРАЇНИ: ЧОТИРНАДЦЯТА СЕСІЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ІХ СКЛИКАННЯ

В умовах триваючої збройної агресії Російської Федерації (РФ) проти України стає очевидним, що попередні підходи законодавця, орієнтовані переважно на оперативне ухвалення рішень у кризових умовах, вже не відповідають поточній ситуації. Натомість існує об'єктивна необхідність у розробленні та впровадженні системної законодавчої політики, яка б поєднувала оперативність реагування із довгостроковим стратегічним підходом до забезпечення належної підтримки постраждалого населення.

Організації Коаліції, які опікуються питаннями захисту прав постраждалих унаслідок збройної агресії проти України¹, підготували чергову дорожню карту законопроектів, що стосуються захисту прав постраждалих від збройної агресії РФ проти України.

За підсумками аналізу законопроектів, а також практики їхнього ухвалення протягом тринадцятої сесії Верховної Ради України, закликаємо народних депутатів України:

- 1. Забезпечити перереєстрацію законопроектів, які стосуються постраждалих від війни, і були зняті з розгляду у зв'язку зі зміною Кабінету Міністрів України.**

У липні 2025 року відбулося «перезавантаження» Уряду, у зв'язку із цим частина важливих законодавчих ініціатив була знята з розгляду, наприклад, законопроект № [9069](#), який у разі ухвалення мав вирішити питання визнання та підтвердження актів цивільного стану, що відбулися на тимчасово окупованих територіях (ТОТ) України, в адміністративному порядку. Або законопроект № [11064](#), який мав створити підстави для формування військової адміністрації Автономної Республіки Крим і міста Севастополь. Законопроект передбачав механізм формування військових адміністрацій населених пунктів і районних військових адміністрацій, порядок взаємодії між ними, призначення посадових осіб; визначав повноваження військових адміністрацій кожного адміністративно-територіального рівня. Ці та інші важливі законопроекти народним депутатам України доцільно повторно зареєструвати та розглянути.

- 2. Припинити практику порушення процедури розгляду законодавчих ініціатив.**

Незважаючи на складність роботи Верховної Ради України в умовах воєнного стану як в організаційному, так і в конституційно-правовому вимірі, важливо зменшувати рівень відхилень від визначеної законодавчої процедури та вимог Регламенту Верховної Ради України. Серед найпоширеніших порушень можна відзначити відсутність висновків головних комітетів, висновків Головного науково-експертного управління; ненадання висновків Головного юридичного управління чи порушення строків їх оприлюднення; відсутність порівняльної таблиці до другого читання, несвоєчасне надання народним депутатам України можливості для ознайомлення з нею перед розглядом у залі засідань. Окремо варто відзначити негативну практику суттєвої, а подекуди радикальної зміни законопроектів під час доопрацювання їх до другого читання. Така практика негативно впливає на якість і прозорість законодавчої процедури та підриває довіру до парламентських рішень.

1 До складу Коаліції входять: Центр прав людини ZMINA, ГО «Донбас СОС», ГО «КримСОС», БФ «Право на захист», БФ «Схід SOS», ГО «Громадський холдинг «ГРУПА ВПЛИВУ», БФ «Stabilization Support Services», Кримська правозахисна група.

3. Посилити системний парламентський контроль за імплементацією законодавчих ініціатив, ухвалених Верховною Радою України.

Попри те, що Верховна Рада України ухвалює важливі законодавчі ініціативи, спрямовані на забезпечення прав постраждалих внаслідок війни, деякі з них не імплементуються належним чином. Так, наприклад, 20 листопада 2024 року парламент ухвалив Закон України № 4071-IX «Про облік інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України». Він передбачає створення відповідної системи обліку інформації про шкоду, завдану особистим немайновим правам фізичних осіб внаслідок збройної агресії проти України. Втім, станом на 1 вересня 2025 року така система не утворена, що має негативний вплив на осіб, які зазнали відповідної шкоди. Також не розроблений та не внесений на розгляд Верховної Ради України проєкт закону про підтримку осіб, особистим немайновим правам яких завдано шкоди внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, який передбачений прикінцевими та перехідними положеннями Закону № 4071-IX. Відтак парламенту важливо посилити функцію контролю за реалізацією положень законодавчих актів, які ухвалюються Верховною Радою України.

4. Консолідувати зусилля для напрацювання єдиного бачення та системного підходу до вдосконалення механізму обліку та компенсації за знищення або пошкодження об'єктів рухомого та нерухомого майна.

Одним з основних напрямів законотворчої роботи останніх років є механізм надання компенсації за знищення та пошкодження житла внаслідок збройної агресії, визначений Законом [№ 2923-IX](#) від 23 лютого 2023 року. Одночасно на розгляді в парламенті перебуває низка інших законопроєктів ([№ 10053](#), [№ 11085](#), [№ 11262](#), [№ 11444](#), [№ 11147](#), [№ 12071](#), [№ 12173](#), [№ 13136](#)), які вносять зміни до Закону № 2923. Незрозумілою залишається подальша доля ухваленого парламентом Закону [№ 11161](#), який, серед іншого, передбачає, що об'єкти нерухомого майна на територіях активних бойових дій або ТОТ України, обстеження яких неможливе з огляду на збройну агресію РФ, вважаються знищеними для цілей надання компенсації. Втім, зі спливом понад восьми місяців з часу його ухвалення парламентом, він так і не був підписаний Президентом України. На сьогодні доступ до компенсаційної процедури й надалі залишається обмеженим для власників знищених або пошкоджених об'єктів нерухомості, інформація про право власності на які відсутня в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно, а також для тих, чії об'єкти були знищені, пошкоджені або розташовувалися на ТОТ України до 24 лютого 2022 року. Держава не забезпечила облік пошкоджених або знищених об'єктів нерухомості за час війни з 19 лютого 2014 року до 24 лютого 2022 року, як і облік знищеної або пошкодженої нежитлової нерухомості. Так само понад одинадцять років відсутній облік знищеного або пошкодженого рухомого майна. Окремою прогалиною є відсутність оцінки реалізації чинного механізму та викликів, пов'язаних із цим.

Слід зазначити, що протягом тринадцятої сесії Верховна Рада України підтримала в першому читанні низку важливих законодавчих ініціатив. Так, були ухвалені за основу проєкт Закону [№ 12301](#), який передбачає нову редакцію Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», законопроєкт [№ 12353](#) щодо проведення обов'язкової евакуації в примусовий спосіб дітей із населених пунктів, які розташовані на територіях можливих та активних воєнних (бойових) дій, законопроєкт [№ 13155](#) щодо нарахування плати за житлово-комунальні послуги та облік збитків у зв'язку з пошкодженням або знищенням об'єктів нерухомого майна та законопроєкт [№ 13174](#) щодо захисту прав на землю власників об'єктів нерухомого майна, зруйнованих внаслідок бойових дій.

Також у першому читанні був підтриманий законопроект № [12377](#), який пропонує встановити нові засади та напрями, що визначатимуть житлову політику України. Він готується до другого читання. Підтримуючи ухвалення такого проекту Закону, Коаліція звертає увагу на потребу його доопрацювання в контексті забезпечення права на житло постраждалого населення загалом та внутрішньо переміщених осіб (ВПО) зокрема.

Водночас були ухвалені законопроекти, щодо яких Коаліція висловлювала застереження. Так, парламент підтримав законопроект № [11469](#) «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення реалізації права на набуття та збереження громадянства України».

[Застереження](#) Коаліції стосувалися ризику втрати громадянства України мільйонами співвітчизників, які проживають на ТОТ України і змушені отримувати громадянство країни-агресора. Важливо до набрання чинності Законом (16 січня 2026 рік) забезпечити узгодженість політик на рівні Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України в частині врахування контексту та умов окупації, становища українських громадян на ТОТ України з метою недопущення серйозних порушень їхніх прав та остаточного розірвання зв'язків із жителями ТОТ.

НОМЕР
ПРОЄКТУ ЗАКОНУ

11440

НАЗВА
ПРОЄКТУ ЗАКОНУ

Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» щодо забезпечення механізму державної реєстрації права власності на нерухоме майно за відсутності доступу до матеріалів підприємств бюро технічної інвентаризації

КОМІТЕТ

Комітет
Верховної
Ради України з
питань правової
політики

СТИСЛИЙ ЗМІСТ ЗАКОНОПРОЄКТУ

Законопроект має на меті запровадити механізм державної реєстрації прав власності на нерухоме майно, що виникли в установленому законодавством порядку до 1 січня 2013 року (тобто реєстрацію права власності здійснено бюро технічної інвентаризації (БТІ) з використанням паперових носіїв інформації), без необхідності підтвердження такої реєстрації органом, який її здійснив. Законопроект покликаний спростити процедуру реєстрації права власності на нерухоме майно та внесення такої інформації до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, якщо у власників наявні правовстановлюючі документи на таке майно. Проект пропонує доповнити Закон України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» нормами щодо особливостей державної реєстрації прав власності на нерухоме майно, реєстрацію яких проведено БТІ з використанням паперових носіїв інформації, за відсутності відповідних реєстрових книг у зв'язку з їх знищенням чи зберіганням на територіях активних бойових дій або на ТОТ України. Проектом пропонується одночасно з державною реєстрацією прав власності на нерухоме майно проводити державну реєстрацію обтяження такого права на період дії воєнного стану та протягом одного року з дня його завершення. Нині, щоб підтвердити право власності, потрібно звертатися до суду та сплачувати судовий збір, що ускладнює доступ до компенсаційних механізмів у разі знищення чи пошкодження майна.

СТАН

Опрацьовується
в комітеті

РЕКОМЕНДАЦІЇ

ПІДТРИМАТИ

НОМЕР
ПРОЄКТУ ЗАКОНУНАЗВА
ПРОЄКТУ ЗАКОНУ

КОМІТЕТ

СТИСЛИЙ ЗМІСТ ЗАКОНОПРОЄКТУ

СТАН

РЕКОМЕНДАЦІЇ

12300

Проект Закону про внесення зміни до статті 5 Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні» щодо захисту прав внутрішньо переміщених осіб

Комітет Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування

Законопроєктом пропонується внести зміни до статті 5 Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні». Передбачається, що статус особи, яка проживає і працює або навчається на території гірського населеного пункту, надаватиметься також особам, чиє фактичне місце проживання підтверджене довідкою про взяття на облік ВПО. Таким чином, законопроєкт має усунути обмеження права ВПО, які проживають, працюють або навчаються на території гірського населеного пункту, у користуванні пільгами, передбаченими законодавством. Детальніше у [позиції](#) щодо доступу ВПО до соціальних гарантій і пільг, встановлених Законом України «Про статус гірських населених пунктів в Україні». Водночас за ініціативи Уряду зареєстрований законопроєкт № [13237](#), в якому більш комплексно підійшли до осучаснення норм Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні», зокрема через зміну підходів до критеріїв і строку надання окремим населеним пунктам статусу гірського; статусу особи, яка проживає, навчається на території населеного пункту, якому надано статус гірського. У законопроєкті пропонується надання пільг, визначених у статті 6 Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні», за результатами оцінки потреби такої особи.

Очікує розгляду

ПІДТРИМАТИ

12301

Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» та інших законів України

Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнародних відносин

Законопроєкт підготовлений з метою системного врегулювання питання реалізації прав та, серед іншого, передбачає: обов'язкові заходи підтримки держави на всіх етапах внутрішнього переміщення (евакуації, адаптації, інтеграції, повернення до покинутого місця проживання та реінтеграції); необхідність проведення оцінки потреб ВПО на різних етапах переміщення для визначення обсягу додаткових гарантій, зокрема надання фінансової допомоги у вигляді допомоги на проживання; а також формування витягу з Баз даних про ВПО за бажанням особи замість довідки про взяття на облік ВПО з метою нівелювання узалежнення доступу до надання послуг від її наявності. Крім того, проєкт передбачає здійснення соціальних і пенсійних виплат ВПО на загальних підставах незалежно від дати переміщення та без застосування вимоги підтвердження недержання пенсії від органів пенсійного забезпечення РФ. Ухвалення законопроєкту сприятиме поліпшенню ситуації в окремих сферах для ВПО. Детальніше у [позиції](#) Коаліції.

Готується до другого читання

ПІДТРИМАТИ

12353

Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питання проведення обов'язкової евакуації

Комітет Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування

Урядовий проєкт Закону передбачає внесення змін до низки законів щодо проведення обов'язкової евакуації в примусовий спосіб дітей із населених пунктів, які розташовані на територіях можливих та активних воєнних (бойових) дій. Запропонованими змінами деталізується обов'язок батьків забезпечити безпечні умови життя дитини, невиконання якого може слугувати окремою підставою позбавлення батьківських прав або відібрання дитини без позбавлення батьківських прав у разі їхньої відмови здійснювати супроводження дитини під час обов'язкової евакуації в примусовий спосіб.

Готується до другого читання

ПІДТРИМАТИ

НОМЕР
ПРОЄКТУ ЗАКОНУ

13136

НАЗВА
ПРОЄКТУ ЗАКОНУ

Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України» та деяких інших законів України щодо удосконалення механізму надання компенсацій та обліку нерухомого майна

КОМІТЕТ

Комітет
Верховної Ради
України з питань
економічного
розвитку

СТИСЛИЙ ЗМІСТ ЗАКОНОПРОЄКТУ

Законопроєктом пропонується поширити дію Закону на житло, яке було знищене або пошкоджене з початку збройної агресії, тобто з 19 лютого 2014 року, та уніфікувати термінологію, замінивши перелік форм агресії на єдиний термін «збройна агресія». Це дасть можливість враховувати випадки руйнувань внаслідок дій або бездіяльності окупаційних адміністрацій. Передбачено особливий порядок компенсації за житло, розташоване у багатоквартирних будинках: відбудова як житлових, так і нежитлових приміщень, зокрема і юридичних осіб, або сертифікат на придбання іншого житла з передачею відновленого у власність територіальної громади, яке в подальшому може використовуватись як соціальне. Розширюється коло отримувачів компенсації: іноземці, особи без громадянства, юридичні особи, крім пов'язаних із державою-агресором. Для забезпечення ефективного функціонування механізму «дистанційного обстеження» вводяться поняття «інформаційні продукти дистанційного зондування Землі» та дозволяється фото- і відеофіксації фактів знищення житла у районах бойових дій навіть неповним складом комісії. Забороняється відмова у прийнятті заяви на компенсацію через відсутність фінансування чи неможливість обстеження. Строк подання заяв після завершення воєнного стану збільшується, першочергово компенсація надаватиметься за єдине житло сім'ї заявника.

СТАН

Очікує розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ

ПІДТРИМАТИ

НОМЕР
ПРОЄКТУ ЗАКОНУ

12214

НАЗВА
ПРОЄКТУ ЗАКОНУ

Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення права внутрішньо переміщених осіб на отримання допомоги по безробіттю у випадку призупинення дії трудового договору з такими особами

КОМІТЕТ

Комітет Верховної
Ради України з питань соці-
альної політики
та захисту прав
ветеранів

СТИСЛИЙ ЗМІСТ ЗАКОНОПРОЄКТУ

Законопроєктом пропонується внести зміни до законів України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття», «Про зайнятість населення», «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», якими передбачається встановити можливість отримання допомоги по безробіттю застрахованими особами, які є ВПО, у випадку призупинення дії трудового договору з такими особами відповідно до статті 13 Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану».

Втім, оскільки призупинення дії трудового договору пов'язано не тільки з процесом переміщення, а й із пошкодженням або руйнуванням об'єктів, необхідним є перегляд та розширення кола осіб, які матимуть право на допомогу по безробіттю. Мають бути розглянуті випадки, коли підприємство через наслідки агресії (наприклад, руйнування після обстрілу) не може виконувати свої обов'язки. Такий підхід потенційно знизить суспільне напруження, спричинене позитивною дискримінацією лише осіб із числа ВПО, та дасть можливість застосовувати більш комплексний підхід за критеріями вразливості, зумовленими збройною агресією.

СТАН

Опрацьовується
в Комітеті

РЕКОМЕНДАЦІЇ

ДООПРАЦЮВАТИ

13441

Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» щодо особливостей відшкодування внутрішньо переміщеним особам окремих збитків, пов'язаних з веденням бойових дій, та компенсації вартості житлово-комунальних послуг

Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і між-національних відносин

Законопроектом пропонується надати ВПО право на відшкодування вартості рухомого майна, розташованого на територіях, де ведуться або велися бойові дії, на прилеглих до них територіях, а також на ТОТ. Компенсація поширюватиметься на майно, яке було знищене, пошкоджене чи розграбоване внаслідок збройної агресії або перебування військовослужбовців у приміщеннях, де знаходилося таке майно, під час проведення заходів із забезпечення національної безпеки та оборони. Також законопроект передбачає врегулювання особливостей оплати житлово-комунальних послуг, електричної та теплової енергії та постачання природного газу щодо об'єктів нерухомості, що належать ВПО та використовувалися для перебування військовослужбовців у районах бойових дій чи на суміжних територіях. Водночас у проекті Закону не визначено, яким чином запропонований порядок відшкодування буде співвідноситися з уже чинними механізмами компенсації, передбаченими кримінальним законодавством.

Крім того, спричинення шкоди майну під час збройної агресії може бути кваліфіковане як кримінальне правопорушення, а отже, порядок відшкодування шкоди в цьому випадку буде визначатися Кримінальним процесуальним кодексом України.

Опрацьовується
в комітеті

ДООПРАЦЮВАТИ

13361

13361-1

Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо особливостей прийому окремих категорій осіб до закладів вищої освіти, місцезнаходженням яких є територія активних чи можливих бойових дій

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій

Основний та альтернативний законопроекти передбачають внесення змін до Закону України «Про вищу освіту», якими визначається, що у період дії воєнного стану прийом на навчання для здобуття вищої освіти здійснюється без дотримання вимог статей 44, 45 цього Закону. Так, пропонується здійснювати прийом на навчання без гарантування законодавчо закріпленого права жителів ТОТ України на вступ у межах установлених квот. Такий підхід не враховує вразливості та становище дітей і молоді з ТОТ України і призведе до суттєвої втрати ними доступу до української освіти.

Водночас обидва законопроекти пропонують розширити можливість вступу до закладів вищої освіти за результатами співбесіди або вступних іспитів замість ЗНО/НМТ для жителів ТОТ України, а також територій активних і можливих бойових дій. Таким чином забезпечується доступ і включеність до української системи освіти для більшої кількості вразливих категорій, постраждалих від війни. Втім, законопроект № 13361 надає таку можливість лише у разі вступу до закладів вищої освіти, які розташовані на території активних або можливих бойових дій. Це суперечить принципу «найкращих інтересів дитини» та перешкоджатиме виїзду сімей з дітьми із небезпечних регіонів. Альтернативний законопроект № 13361-1 категоризує жителів території можливих бойових дій, які можуть вступати без результатів ЗНО/НМТ, чим позбавляє дітей та молодь до 23 років права на вступ в особливому порядку на денну форму навчання за державним або регіональним замовленням.

Опрацьовується
в Комітеті

ДООПРАЦЮВАТИ

НОМЕР
ПРОЄКТУ ЗАКОНУ

13650

НАЗВА
ПРОЄКТУ ЗАКОНУ

Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2026 року

КОМІТЕТ

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій

СТИСЛИЙ ЗМІСТ ЗАКОНОПРОЄКТУ

Законопроєктом пропонується внесення змін до розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про вищу освіту», якими передбачається, що у 2026 році, як і в 2022–2025 роках, прийом на навчання здійснюватиметься відповідно до порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти, затвердженому Міністерством освіти і науки України, без дотримання вимог цього Закону. Це, з огляду на практику 2022–2025 років, мало б сприяти розробленню порядку прийому на навчання з урахуванням деяких викликів війни і у 2026 році.

Водночас законопроєкт потребує доопрацювання. Адже фактично пропонується, що розроблення порядку та відповідно прийом на навчання можуть здійснюватися без врахування та дотримання законодавчо закріплених пільг для вразливих категорій вступників, зокрема, без гарантування вступу в межах встановлених квот для дітей і молоді з ТОТ України. Відтак виникає ризик втрати вразливими вступниками підтримки з боку держави, доступу та включення до української системи освіти.

СТАН

Опрацьовується в комітеті

РЕКОМЕНДАЦІЇ

ДООПРАЦЮВАТИ

НОМЕР
ПРОЄКТУ ЗАКОНУ

12173

НАЗВА
ПРОЄКТУ ЗАКОНУ

Проект Закону про внесення змін до статті 9 Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України»

КОМІТЕТ

Комітет Верховної Ради України з питань економічного розвитку

СТИСЛИЙ ЗМІСТ ЗАКОНОПРОЄКТУ

Законопроєкт пропонує розширити категорії власників знищеної житлової нерухомості, які мають пріоритетне право на отримання компенсації, іншим із подружжя категорій осіб, визначених пунктами 1, 2 частини 1 статті 9 Закону України № 2923-IX. Попри важливість пріоритезації окремих категорій власників під час реалізації права на отримання компенсації, важливо зазначити, що пропонується ініціатива прямо суперечить презумпції правомірності набуття права власності. Адже право власності вважається набутих правомірно, якщо інше прямо не впливає із закону або незаконність набуття права власності чи необґрунтованість активів, які перебувають у власності, не встановлені судом (частина 2 статті 328 Цивільного кодексу України).

Одночасно з цим пропонується зміни не враховують положення статей 57, 59 Сімейного кодексу України, згідно з якими об'єкт житлової нерухомості може належати одному з подружжя на праві особистої приватної власності, відтак не буде об'єктом спільної сумісної власності подружжя. Тому до вирішення судом судового спору про поділ майна подружжя, визнання майна особистою приватною власністю або об'єктом спільної сумісної власності подружжя, розширення категорій осіб, які мають пріоритетне право на отримання компенсації за знищене житло, є передчасним.

СТАН

Опрацьовується в Комітеті

РЕКОМЕНДАЦІЇ

ВІДХИЛИТИ

12312

Проект Закону про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України щодо уточнення деяких особливостей провадження в справах про встановлення факту смерті особи на території, на якій введено воєнний чи надзвичайний стан, або на тимчасово окупованій території України

Комітет Верховної Ради України з питань правової політики

Законопроектом пропонується внести зміни до Цивільного процесуального кодексу України (ЦПК України), які визначають, що підставою для встановлення факту смерті особи на території, на якій введено воєнний чи надзвичайний стан, або на ТОТ, визначеній такою відповідно до законодавства, є підтверджені доказами обставини, які свідчать про смерть громадянина в певний час і за певних обставин.

Відповідно до пояснювальної записки метою змін є забезпечення принципу юридичної визначеності у зв'язку з невизначеністю в положеннях ЦПК України, що саме є підставою для встановлення факту смерті особи на ТОТ. Втім, запропонованими змінами зазначена мета не буде досягнута. Проект пропонує встановити перелік окремих доказів та обмежує таким чином застосування частини 1 статті 76 ЦПК України. Він суперечить наявній судовій практиці. Так, Верховний Суд у своїх [рішеннях](#) неодноразово зазначав, що суди не можуть ігнорувати обставини, у яких опинилися заявники після повномасштабного військового вторгнення РФ на територію України та об'єктивні складнощі, які можуть виникнути в них при наданні доказів на підтвердження відповідного факту. Перелік доказів та засобів доказування не є вичерпним і не може бути конкретизований у кожній справі залежно від встановлених у ній обставин. Питання реєстрації фактів смерті на ТОТ України може бути вирішене за допомогою впровадження адміністративної процедури.

Опрацьовується в Комітеті

ВІДХИЛИТИ

13473

Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо встановлення гарантій забезпечення житлових прав внутрішньо переміщених осіб в будівлях та спорудах закладів освіти

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій

Законопроект передбачає, що будівлі і споруди державних закладів і установ професійної (професійно-технічної) освіти, які не використовувались за призначенням дванадцять місяців поспіль та були передані в оренду для проживання ВПО на термін не менше ніж три роки, передаються із державної в комунальну власність у порядку, передбаченому Законом України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності», за умови взяття органами місцевого самоврядування зобов'язання використовувати майно для проживання ВПО і не відчужувати в приватну власність. Для цього пропонується внести зміни до низки законодавчих актів про освіту та Закону України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності». Водночас передача будівель і споруд закладів та установ освіти (гуртожитків) із державної в комунальну власність, тобто на баланс органів місцевого самоврядування, матиме низку недоліків, зокрема, становитиме додаткове фінансове навантаження на громади. Законопроект не містить запобіжників щодо подальшої приватизації житлових приміщень, а також не передбачає процедури повернення таких будівель із комунальної до державної власності. Існує ризик запровадження громадами різних правил та умов проживання для ВПО. Крім того, заходи державної політики мають сприяти виходу постраждалого від війни населення з тимчасового житла, а не утримувати в ньому навіть після завершення воєнного стану.

Опрацьовується в комітеті

ВІДХИЛИТИ